

Прага бе домакин на Световната среща на българските медии

д-р Елена Крейчова, Галина Тодорова и Максим Минчев – официално откриване

От 17 до 21 май в чешката столица се проведе ежегодният, дванайсети по ред, форум, организиран от Българската телеграфна агенция и Асоциацията на българските медии по света. След София, Чикаго, Рим, Мадрид, Бургас и Варна, Виена, Амстердам, Букурещ, Пловдив и Велико Търново, Западните покрайнини, Сърбия и Атина, Прага бе домакин на поредната среща. „Медиите и гражданските каузи“ бе основна тема на събитието, а в него взеха участие над 30 медии от двайсет държави, представители на бизнеса, на българската общност в Чехия.

Тържественото откриване се състоя в Конгресната зала на пражкия хотел „Амбасадор“ и започна със слово на г-н Лъчезар Петков, извънреден и пълномощен посланик на България в Чешката република. Г-н Петков очерта „белезите на автентично българско присъствие“ на чешка земя, започвайки от първите сдружения, водещи началото си от XIX век, през значимите български имена, оставили следи в чешката култура; героите, взели участие в Пражкото въстание; дейността на 17-те български сдружения; Българския културен институт; Българското училище. „И ако трябва да говорим за началото на всички начала, неизменно трябва да започнем с делото на Славянските просветители и тяхното присъствие по тези земи. Съборите

в Микулчице, място, което свързваме с кончината на Методий, станаха традиция, която през целия месец май събира сънародници от цяла Европа, за да се преклонят пред делото на Светите братя“, подчерта посланик Петков. Той не пропусна да спомене и двете родни списания, издавани в Чехия: „Българи“ и „Роден глас“, „всяко, от които има своя читателска аудитория“. Между другото, докато преглеждах медиите в България – с каква цел, ще разберете след малко – във вестник „24 часа“ се натъкнах на интервю с г-н Максим Минчев, генерален директор на БТА. На въпроса на журналистката защо са избрали Прага за място на поредната медийна среща, той отговаря, че това е заради голямата българска общност тук и заради споменатите вече две „чудесни“ списания, излизащи години наред.

Г-н Петков завърши словото си с думите: „За съжаление, все още липсва обратна връзка – нашите медии зад граница остават непознати за аудиторията в България, а както тук в Чехия, така и другаде по света нашите журналисти, сигурен съм, създават медии, които в голямата си част са качествени и искрени към читателите. В тях се отразяват духът, интелектът и емоциите на стотиците хиляди наши сънародници по света, които можем да направим по-познати и по-близки, и това е път, който си струва да бъде извървян“. Няма как да не се съглася с тези думи, още повече, че в проучването, което направих, установих, че тази година към медийната среща няма особен интерес в България, споменава се само бегло и епизодично. Може би причината е, че въпреки отправените покани и потвърдените

участия, в крайна сметка българските политици не присъстваха – нито очакваните четирима депутати, нито г-жа Карастоянова, председател на парламентарната комисия за медии и култура, нито Западно и Средноевропейски митрополит Антоний – дали всички те са толкова заети или за тях сънародниците ни, живеещи в чужбина, не са важни?

Приветствия към участниците отправиха и директорът на Чешката информационна агенция Иржи Майстър, генералният директор на румънската информационна агенция и директор на Европейския алианс на информационните агенции Александру Джибой, директорът на най-стария чешки вестник „Лидове новини“ Веселин Вачков и директорът за управление на чуждестранните активи на ЧЕЗ Ярослав Мацек. Видеоприветствие отправиха и г-жа Ирина Бокова, генерален секретар на ЮНЕСКО: „Убедена съм, че този форум, (...) е не само среща на гилдията, но и възможност за поддържане на връзка между българите в чужбина и родната им страна. (...). Днес

повече от всякога на хората им е необходима обективна информация и плуралистични медии. Когато хората са добре информирани, те могат да вземат правилни решения“. Официалната част завърши с невероятното изпълнение на тримата тенори в български вариант: Борис Луков, Георги Петров и Веселин Вачев и откриване на изложбата „Българските чехи“, за която можете да прочетете по-подробно в отделна публикация.

Първият работен ден очевидно бе реверанс към спонсорите: по темата „Енергия на бъдещето: зелени градове“ говориха Иво Хлавач от ЧЕЗ Груп и Павел Херман от Корадо Груп, които разказаха какво правят техните фирми за опазване на околната среда. Регионалните политики в областта на опазване на културно-историческото наследство представиха кметовете на общините Велико Търново, Казанлък, Несебър и Балчик. Предста-

вените мултимедийни презентации безспорно бяха много интересни за всички, милеещи за българската култура – всъщност, според мен, едва ли има българска медия, издавана зад граница, която да не отдели място на българските културни паметници, рекламирайки ги напълно безплатно, водени от родолюбиви чувства и от желанието да покажат най-доброто от своята родина пред страните, в които живеят. Друг е въпросът, че, когато някой от нас се обърне към институция или община с молба за повече информация по даден проблем, рядко среща отзивчивост, а много често изобщо не получава отговор. Жалко е, че като че ли въпросът на колегата Евгени Веселинов от Лос Анджелис не бе разбран и не получи задоволителен отговор. А той беше простичък:

Веселин Вачков за развитието на „Лидове новини“

„Имате ли представа как се издава медия в чужбина и не е ли време, ако искате да Ви рекламираме, да си плащате за това?“ Доста емоции, които продължиха и след приключването на първия работен ден, събуди представянето на „Проект Бузлуджа“ от арх. Дора Иванова, която е основала и едноименна фондация. В представянето си арх. Иванова заяви, че Бузлуджа е стойностна, въздействаща и непреходна архитектура, както и един артефакт от историята на България. Тя обясни, че за първите стъпки по консервиране на монумента са необходими 100 000 лева и призова присъстващите да вземат участие в даренията. Точно това събуди страстите у редица от присъстващите, които не бяха съгласни с твърденията на младия архитект за естетическите качества на Бузлуджа, нито с призива ѝ да дарят пари за един комунистически паметник. Мнозина в последствие си спомниха как в училище ни задължаваха да

си купуваме марки за изграждане на този монумент, как и родителите ни, и бабите и дядовците ни, също трябваше да направят това. Съвсем накрая бяха представени наградите „Евлогий и Христо Георгиеви“, които според мен определено заслужаваха по-голямо внимание, отколкото гореспоменатия проект. Номинациите, излъчени от браншовите бизнес организации, обяви председателят на Организационния комитет Христо Тучев. За мотивите си да представи номинациите именно на световния форум, той заяви: „Евлогий и Христо Георгиеви осъществяват своите бизнес успехи в емиграция. Българите, живеещи в чужбина са тези, които би трябвало да следват техния пример. Посланието е към всички тях и затова го правим тук, в Прага, пред българските медии в чужбина. С примера на Евлогий и Христо Георгиеви искаме да вдъхновим всички наши съграждани зад граница.“

Безспорен интерес събуди темата „Как да печелим от съдържание и социални мрежи?“, в която взеха участие Спас Сливков, изпълнителен директор на сайта за обяви и онлайн търговия OLX, който е част от медийната група Naspers, Физник Абраши, директор на „Асошиейтед прес“, за Централна и Източна Европа, който насочи вниманието на участниците в срещата върху факта, че 90% от видео съдържанието във Фейсбук се гледа от потребителите в социалната мрежа без звук, затова и най-често то е с големи надписи на кадрите, но и че не бива да се забравя кое е най-същественото – това е съдържанието, разказаната история. Тази социална мрежа в момента съдейства за най-бързо разпространение на информацията, вкл. и на рекламите. Според г-н Абраши, бъдещето принадлежи на технологиите и всяка информационна агенция трябва да ги следва, разбира се, без да забравя основите на журналистическата професия. В обсъждане на темата се включи и Веселин Вачков, успял българин, който работи за чешката медийна компания „Лидове

новини“. Г-н Вачков разказа, че дълго време, чрез опити и грешки, са търсили съдържанието, за което клиентът е готов да плати. Стигат до извода, че хората са готови да платят за образование и така започват в издаваните от тях медии, печатни и електронни, различни курсове: курсове по чешки за чехи, исторически сериали, промени в законодателството – при всички случаи са залагали на качеството на представяните продукти. Александру Гибой, генерален директор на Agerpres говори за развитието на румънската телеграфна агенция, подчертавайки, че няма общо решение – всяка медия трябва да извърви своя път, съобразявайки се със специфичната ситуация.

Предвид на подготвяните промени в Избирателния кодекс и протестите на много наши сънародници, живеещи в чужбина, обясним беше интересът към участието на българския национален омбудсман, г-жа Мая Манолова, която бе и единственият представител на родните институции на медийната среща. Тя се включи в разискванията по темата „Гражданските каузи на медиите“.

В самото начало Кирил Вълчев от „Дарик“ радио запозна присъстващите с различни каузи в България: за образование, за опазване на околната среда, опазване на живота на пътя, най-добър град за живеене, кампания, свързана с демографските проблеми и т.н. Г-жа Манолова нарече българите, живеещи в чужбина „най-големият български виртуален град“, подчертавайки факта, че вече 200 000 българчета са родени зад граница. Според нея „подготвяните промени в Избирателния кодекс са посегателство върху изборните права на българските граждани“. Манолова отбеляза, че не би искала да коментира намерения и обещания, но според нея „анонсът за промени, който се чу, не е обнадеждаващ, защото на практика няма да се промени нищо съществено по отношение на режима, срещу който сега възразяват българите в чужбина. На практика ще има по 1 секция в голям град“, посочи омбуд-

сманът. По думите ѝ това, което българите в чужбина искат, е да се запази режимът, при който автоматично се създават секции, там където вече са съществували и са гласували над 100 български граждани. Искат да не се променя броя на заявленията, защото 40 е нормалният брой, който работи, искат да има възможност и преценка дипломатическото и консулското представителство да открива секции, когато тези условия не са налице, но има сериозна българска диаспора, искат техните организации в чужбина да участват в целия изборния процес. Получавайки протестна декларация, подписана от 6 000 наши сънародници, г-жа Манолова е организираща среща с представители на различни партии и на българи, живеещи в чужбина. Политиците са се съгласили с

в случай, че бъдат ограничени права, да подаде конституционна жалба.

На медийната среща се обсъждаха различни варианти за гласуване на българските граждани, живеещи в чужбина – през връщане на предишните условия, електронно гласуване до гласуване по пощата. Всъщност порталът eurochicago.com вече пусна електронна подписка в подкрепа на гласуването по пощата.

Последният ден на медийния форум в Прага обобщи историята на срещите до момента; обсъден бе и статутът на наградата „За принос в разпространението на българската култура от българоезична медия в чужбина“ на фонд „13 века България“. Сред критериите бяха одобрени, напр.: да помага за изграждането на положителния образ на България

по света, да е с доказан принос в разпространението на българската култура. Всички обсъдени критерии влизат в сила от 2017 г. Наградата на фонд „13 века България“ за 2016 бе връчена от г-н Митко Тодоров, изпълнителен директор на НДФ, на Даниела

Митко Тодоров и Максим Минчев – обсъждане на новия статут на наградата

техните аргументи и са поели ангажимент да се съгласят с тях и в пленарната зала, но не са удържали на думата си. „Между правата на българите в чужбина и други партийни сметки, те избраха – други партийни сметки“, обобщи националният омбудсман. „Поведението на народното представителство е обидно за българските граждани в чужбина“, коментира г-жа Мая Манолова по повод отхвърленото от Парламента вето на президента върху Избирателния кодекс и представи статистически данни, от които става ясно, че предишният Кодекс е стимулирал изборната активност на българите, живеещи в Западна Европа и Северна Америка, подчертавайки, че гласуването на един българин зад граница струва 9,58 лева срещу 9,01 лв. в България. Тя заяви, че ще проследи какво ще се случи в Парламента и след като бъдат направени допълнителните промени, ще прецени,

Горчева от Холандия и на издаваното от нея списание „Диалог“. Честита награда, Даниела!

Вместо епилог – скъпи читатели, ще си призная, че дълго време мислих какво трябва да напиша в тази публикация – дали трябва да споделя разочарованието си, и не само моето, от това, че липсваха доста колеги, които вече сме свикнали да виждаме на тези традиционни наши срещи (не е съвсем ясно дали са отказали присъствието си, или не са поканени); дали да не напиша, че въпреки възможността да присъстват представители на българската общност в Чехия, те така и не се изказаха, или това, че доста много лектори и поучения изслушахме, а като че ли не остана време за българските медии в чужбина? Никой така и не разбра как живеят българите в Чехия, как работят за съхраняване на националната си идентичност. Дано догодина успеем да видим нещо такова, макар и не в Прага! ♦